

Nr 141

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ändring i förordningen (1954:519) angående kostnadsfria och prisnedsatta läkemedel m. m.; given Stockholms slott den 27 oktober 1972.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden, föreslå riksdagen att bifalla det förslag om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

CARL GUSTAF

SVEN ASPLING

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att ordination av vissa kostnadsfria förbrukningsartiklar, som fortlöpande behövs på grund av allvarlig sjukdom eller efter behandling för sådan sjukdom, skall kunna utfärdas, förutom av läkare, av annan som socialstyrelsen har förklarat behörig därtill.

Förslag till**Lag om ändring i förordningen (1954:519) angående kostnadsfria och prisnedsatta läkemedel m. m.**

Härigenom förordnas, att 4 § förordningen (1954:519) angående kostnadsfria och prisnedsatta läkemedel m. m.¹ skall ha nedan angivna lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse*4 §²

I den mån Konungen så förordnar, skall den som är omfattad av sjukförsäkring enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och vistas här i riket kostnadsfritt erhålla injektionssprutor, kanyler, katetrar, bandage och därmed jämförliga förbrukningsartiklar, som han fortlöpande behöver på grund av allvarlig sjukdom eller efter behandling för sådan sjukdom. Bestämmelserna i denna förordning om läkemedel äga motsvarande tillämpning på sådana förbrukningsartiklar.

I den mån Konungen så förordnar, skall den som är omfattad av sjukförsäkring enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och vistas här i riket kostnadsfritt erhålla injektionssprutor, kanyler, katetrar, bandage och därmed jämförliga förbrukningsartiklar, som han fortlöpande behöver på grund av allvarlig sjukdom eller efter behandling för sådan sjukdom. Bestämmelserna i denna förordning om läkemedel äga motsvarande tillämpning på sådana förbrukningsartiklar. *Förutom av läkare eller tandläkare må sådana förbrukningsartiklar förskrivas av annan som socialstyrelsen förklarat behörig därtill.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1973.

¹ Förordningen omtryckt 1962:405.

Senaste lydelse av förordningens rubrik 1972:188.

² Senaste lydelse 1972:188.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen—Regenten i statsrådet på Stockholms slott den 27 oktober 1972.

Närvarande: statsministern PALME, ministern för utrikes ärendena WICKMAN, statsråden ANDERSSON, HOLMQVIST, ASPLING, NILSSON, LUNDKVIST, GEIJER, ODHNOFF, BENGTSSON, NORLING, LÖFBERG, CARLSSON.

Chefen för socialdepartementet, statsrådet Aspling, anmäler efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter fråga om *ändrade bestämmelser för förskrivning av kostnadsfria förbrukningsartiklar vid sjukdom* och anför.

Riksdagen har på grundval av förslag i prop. 1972:24 (SoU 1972:14, rskr 1972:167) beslutat att vissa statsbidragsberättigade förbrukningsartiklar som handikappade fortlöpande behöver på grund av allvarlig sjukdom eller efter behandling för sådan sjukdom fr. o. m. den 1 januari 1973 skall tillhandahållas genom apotek och finansieras genom sjukförsäkringen enligt samma regler som gäller för kostnadsfria läkemedel. De förbrukningsartiklar det gäller är injektionssprutor och kanyler m. m. för diabetiker samt uppsamlingsanordningar för urin och avföring m. m. för personer som lider av urininkontinens, urinretention eller tarminkontinens eller genom operation försetts med öppning i bukväggen för tömning av urin eller tarminnehåll.

Med anledning av beslutet har efter förslag i prop. 1972:55, som likaledes antagits av riksdagen (SfU 1972:21, rskr 1972:140), bestämmelser avseende sådana förbrukningsartiklar förts in i förordningen (1954:519) angående kostnadsfria och prisnedsatta läkemedel m. m. (SFS 1972:188). Bestämmelserna, som tagits in i 4 § förordningen och som träder i kraft den 1 januari 1973, innebär att förbrukningsartiklar som här avses kostnadsfritt skall tillhandahållas den som är omfattad av sjukförsäkring enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring och vistas här i riket i den utsträckning Kungl. Maj:t förordnar och att bestämmelserna om läkemedel i förordningen skall äga motsvarande tillämpning på sådana förbrukningsartiklar. Det avsedda förordnandet har givits genom kungörelsen (1972:189) om kostnadsfria förbrukningsartiklar vid sjukdom.

Den hänvisning som skett till bestämmelserna om läkemedel innebär bl. a. att förbrukningsartiklar som här avses måste förskrivas av läkare. Under förberedelsearbetet för genomförandet av det nya systemet för tillhandahållande av artiklarna har emellertid uppmärksamats att de försäkrade som använder artiklarna inte alltid har anledning att regelbundet söka läkare på grund av sitt tillstånd. I det gällande distributionssystemet har de på senare tid kunnat få behövliga förbrukningsartiklar efter förskrivning av distriktssköterska. Även annan sjukvårdspersonal kan med

hänsyn till sin särskilda utbildning vara väl lämpad att ordinera bandagesatser m. m., vilka ofta måste specialkomponeras med hänsyn till den enskilda patientens förhållanden.

Det förefaller därför opåkallat att i dessa fall alltid kräva förskrivning av läkare och jag förordar att en särbestämmelse förs in i 4 § förordningen för att göra det möjligt även för annan att förskriva kostnadsfria förbrukningsartiklar. Lämpligast synes vara att socialstyrelsen liksom i det nuvarande distributionssystemet får ange vem som skall vara behörig att förskriva olika slag av kostnadsfria förbrukningsartiklar. På detta sätt undviks också vissa övergångsproblem som annars skulle uppkomma i samband med att det nya systemet införs. Den föreslagna bestämmelsen bör träda i kraft den 1 januari 1973.

I fråga om diabetikerna gäller att dessa bör stå och också står under regelbunden läkarkontroll. De får sitt insulinbehov täckt genom förskrivning av läkare enligt bestämmelserna om kostnadsfria läkemedel. Beträffande sprutor och kanyler m. m. som behövs för injiceringen av insulinet innebar artiklarnas införande under bestämmelserna om kostnadsfria läkemedel att ordinationsrätten från att tidigare ha varit förbehållen tjänsteläkare utsträcks till att gälla alla läkare. Det är inte min avsikt att ordinationsrätten nu skall utsträckas ytterligare såvitt avser injektions-sprutor och kanyler m. m. till diabetiker.

Under åberopande av det anförda hemställer jag att Kungl. Maj:t föreslår riksdagen

att antaga inom socialdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i förordningen (1954:519) angående kostnadsfria och prisned-satta läkemedel m. m.

Med bifall till vad föredraganden sålunda med instämmande av statsrådets övriga ledamöter hemställt förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen—Regenten att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Gunnel Anderson